

Diagram sekwencji

Konrad Markowski

Diagram sekwencji

- Najczęściej wykorzystywany
- Dokumentuje funkcjonalność przypadków użycia
- Rodzaj diagramu interakcji
- Opisuje interakcję pomiędzy instancjami klasyfikatorów systemu w postaci sekwencji komunikatów wymienianych między nimi

Diagram sekwencji

- Przedstawia koncepcję obiektowego modelowania systemów informatycznych.

Interakcja w dwóch wymiarach:

- **Poziomym** – instancje klasyfikatorów biorące udział w interakcji, ma charakter statyczny
- **Pionowa** – chronologiczne ułożenie komunikatów, ma charakter dynamiczny

Diagram sekwencji

Wyróżniamy **3 rodzaje diagramów sekwencji** w zależności od stopnia abstrakcji:

- koncepcyjny
- implementacyjny
- wystąpieniowy

Diagram konceptualny – ogólny zakres i zawartość interakcji dla danej aplikacji, nie zdefiniowany ściśle w UML 2.0

Diagram implementacyjny – obejmuje przepływy główne oraz alternatywne z odpowiedniego diagramu przypadków użycia, stanowi wystarczającą podstawę do opracowania specyfikacji programistycznej, zazwyczaj odpowiada mu wiele diagramów wystąpieniowych

Diagram wystąpieniowy – odnosi się do ustalonego scenariusza

Diagram sekwencji

Podstawowe pojęcia:

- Klasyfikator (obiekt)
- Komunikat
- Linia życia
- Ośrodek sterowania

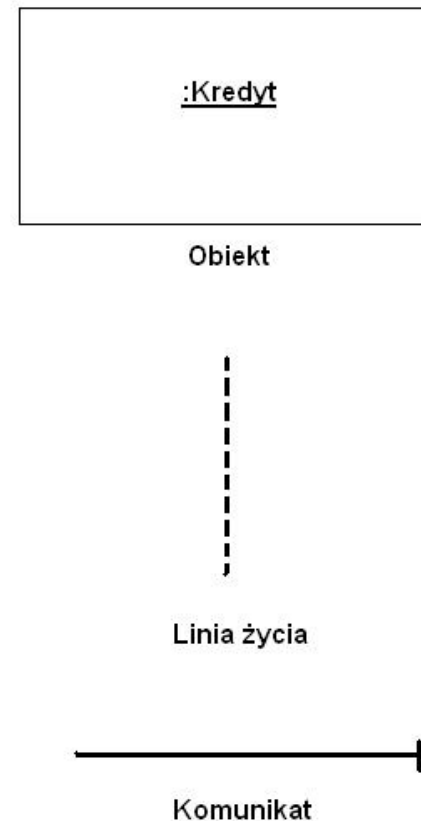
Diagram sekwencji

Obiekt (instancja klasyfikatora)

– uogólnia kolekcję instancji o tych samych cechach

Linia życia – powiązanie z konkretną instancją klasyfikatora na diagramie sekwencji, wskazująca okres istnienia tej instancji

Komunikat – specyfikacja wymiany informacji między obiektami, zawierające zlecenie wykonania określonej operacji

Diagram sekwencji

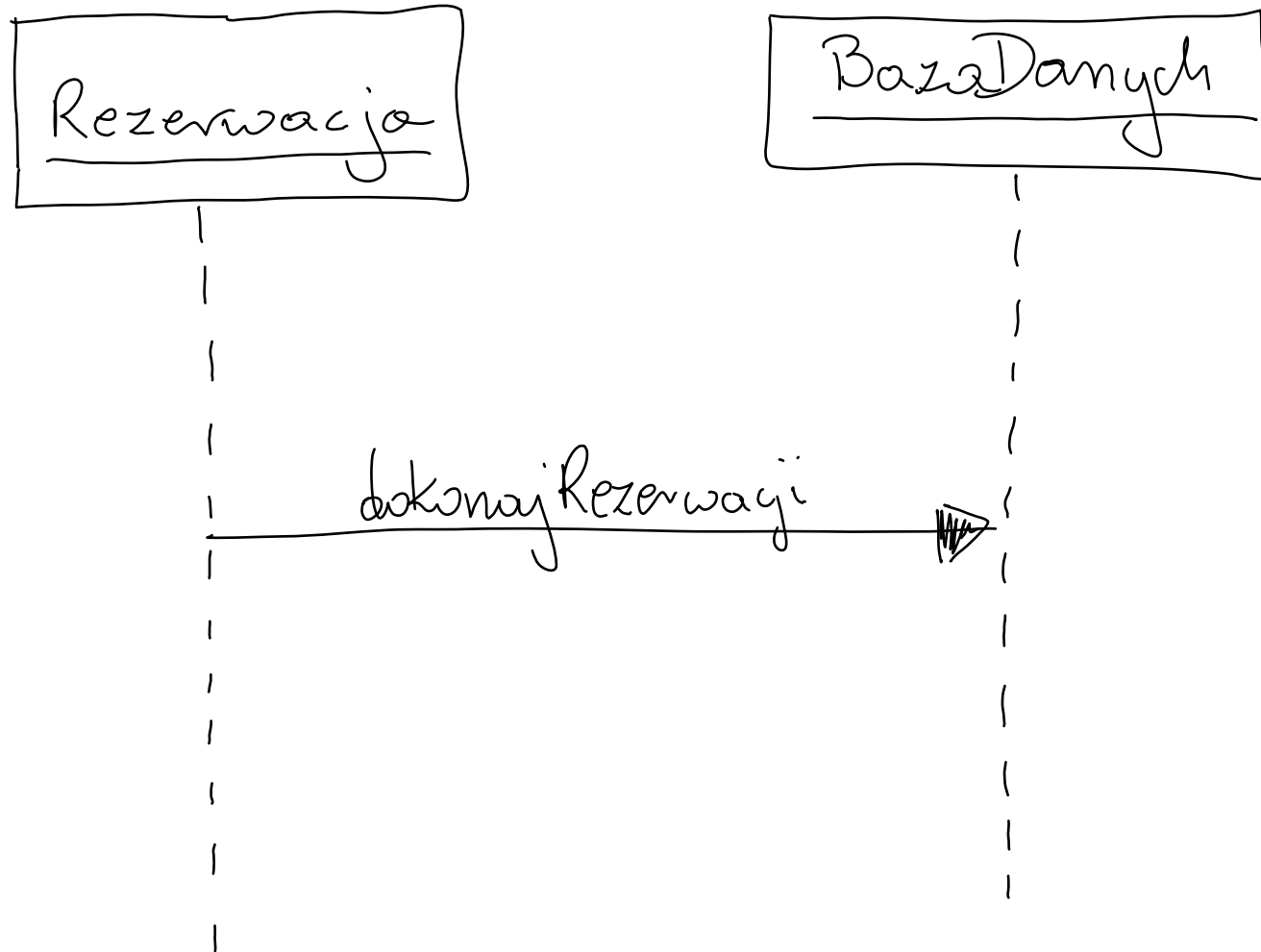
- Instancje klasyfikatorów ilustrowane są w postaci obiektów.
- Instancje klasyfikatorów umieszczamy na diagramie sekwencji w kolejności ich wystąpienia.
- Z każdej instancji klasyfikatora wyprowadzana jest linia życia.

Diagram sekwencji

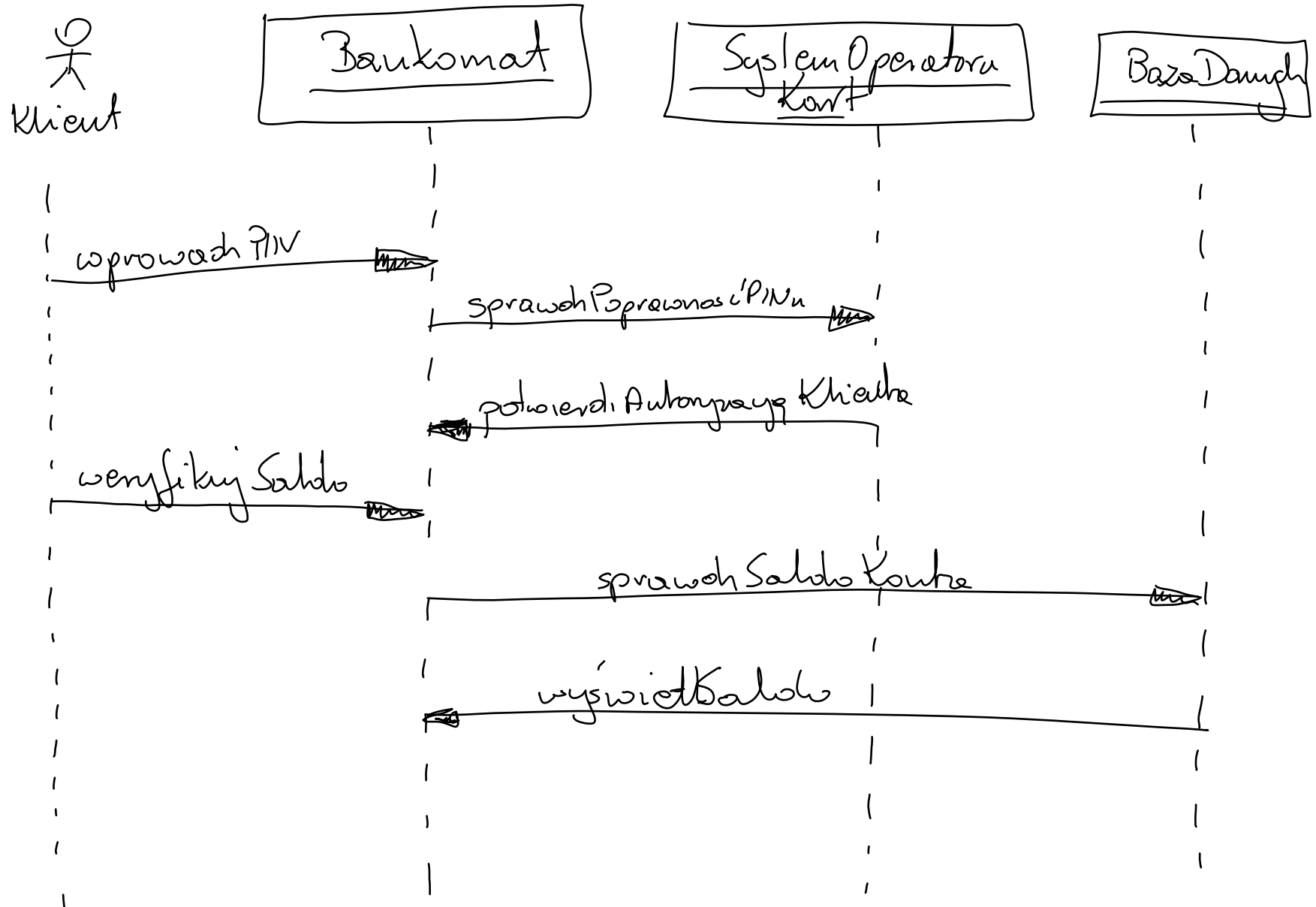
- Komunikaty rozmieszcza się na osi pionowej diagramu, pomiędzy liniami życia instancji klasyfikatorów.
- Komunikaty porządkowane są według kolejności ich wystąpienia, im wyżej tym wcześniej występuje.
- Komunikaty można numerować oraz umieszczać przy nich parametry operacji
- Komunikaty można przesyłać między dowolnymi liniami życia.

PRZESYŁANIE KOMUNIKATU

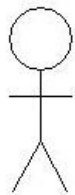

SPRAWDZANIE STANU KONTA

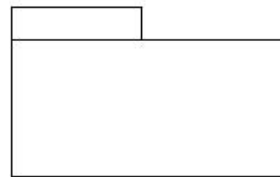

Diagram sekwencji

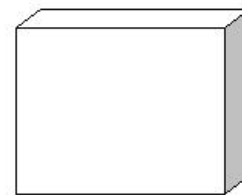
Rodzaje klasyfikatorów

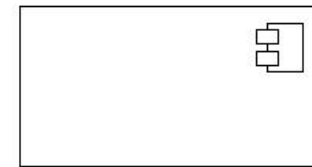
Aktor

Pakiet

Węzeł

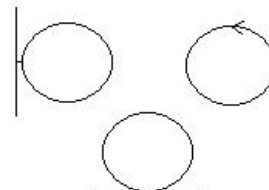
Komponent

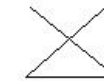
Przypadek użycia

Współdziałanie

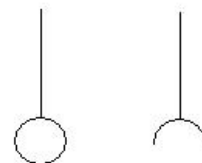
Klasa analityczna

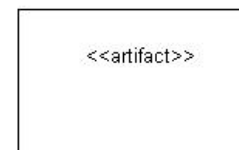
Sygnal

Klasa

Interfejs

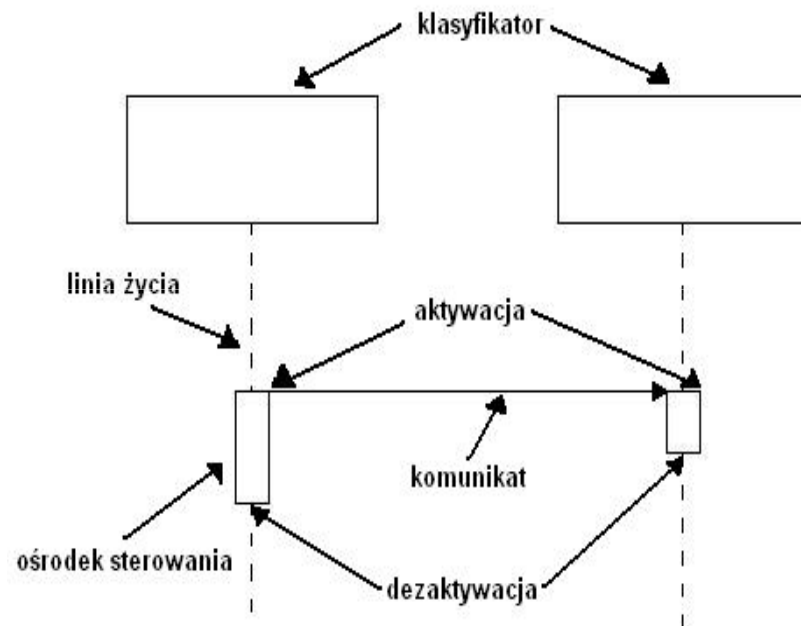
Artefakt

Diagram sekwencji

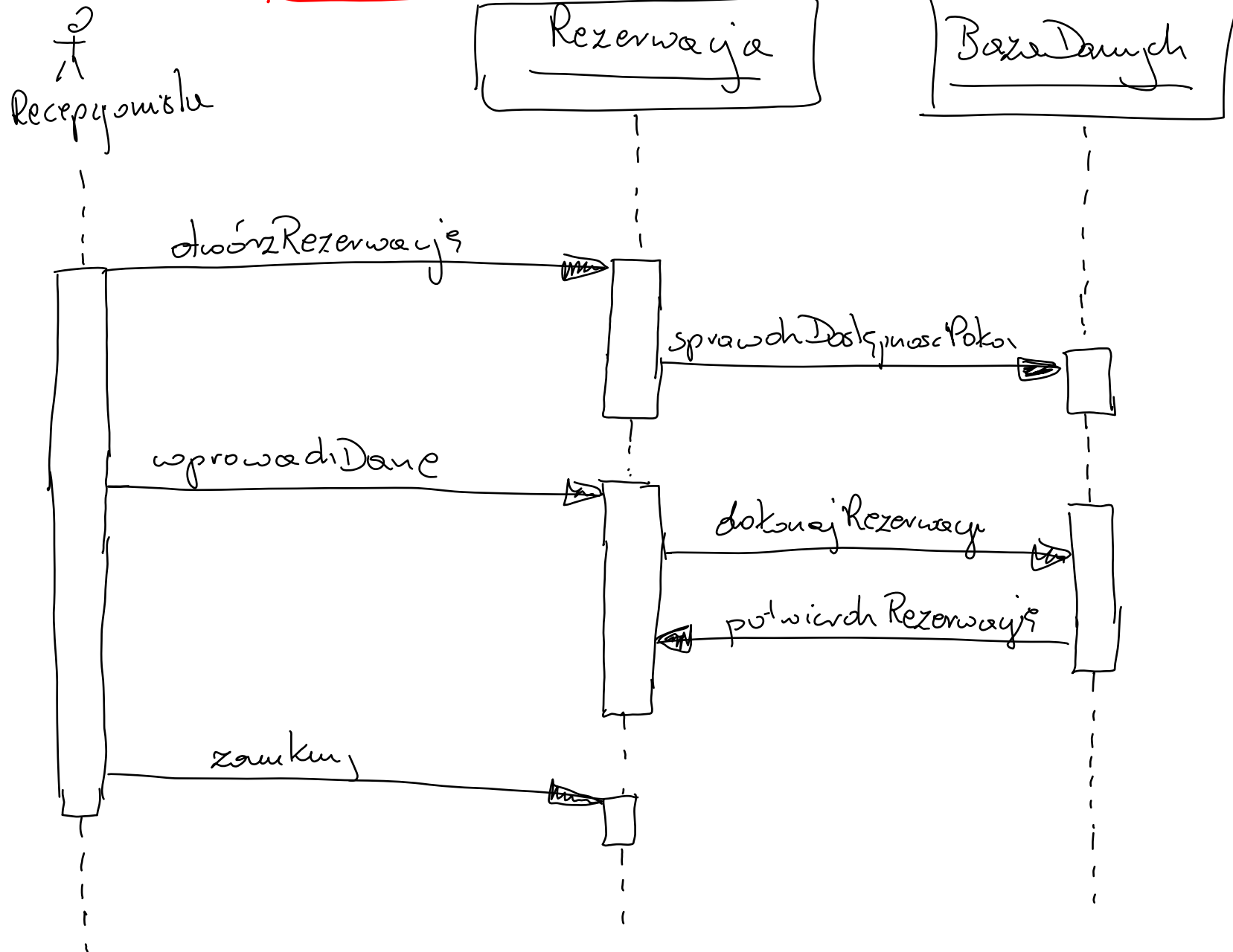
Ośrodek sterowania jest to specyfikacja wykonania czynności, operacji lub innej jednostki zachowania w ramach interakcji.

Jest inicjowany aktywacją, a przejście w stan czuwania dezaktywacją.

Może istnieć kilka niezależnych ośrodków sterowania związanych z daną instancją klasyfikatora.

REZERWACJA HOTELOWA

Diagram sekwencji

- Pojęcia zaawansowane:
  - rodzaje komunikatów
  - tworzenie i niszczenie obiektów
  - warunki
  - samo wywoływanie
  - iteracja
  - rozgałęzienie
  - fragmenty wyodrębnione i operatory interakcji
  - przywoływanie wystąpienia interakcji
  - bramy

Diagram sekwencji

Rodzaje komunikatów:

- synchroniczny
- asynchroniczny
- zwrotny
- utracony
- znaleziony
- opcjonalny
- oczekujący

Diagram sekwencji

Podział rodzajów komunikatów:

- kompletne – synchroniczny, asynchroniczny, zwrotny, opcjonalny, oczekujący
- niekompletne – utracony, znaleziony

Komunikat synchroniczny powoduje przerwanie przepływu sterowania u klasyfikatora-nadawcy, jest wznowiany po wykonaniu operacji przez klasyfikator-odbiorcę.

Komunikat asynchroniczny nie powoduje przerwania aktualnego przepływu sterowania nadawcy.

Komunikat zwrotny wskazuje powrót sterowania do instancji klasyfikatora po wykonaniu komunikatu synchronicznego.

Diagram sekwencji

Komunikat utracony – kiedy odbiorca jest nieznany.

Komunikat znaleziony – kiedy nieznany jest nadawca.

Komunikat opcjonalny – komunikat po wysłaniu do odbiorcy, jeśli nie zostanie niezwłocznie obsłużony przez odbiorcę, to nadawca więcej nie próbuje go wysłać, nie jest elementem standardu UML 2.0

Komunikat oczekujący – komunikat nadany do odbiorcy, albo jest obsłużony natychmiast lub czeka odpowiedni okres czasu na wykonanie, po upływie tego czasu nadawca rezygnuje z danej interakcji, nie jest elementem standardu UML 2.0.

Magazyn

Artykuł

zmień Cenę
Komunikat oczekuje
na odpowiedź

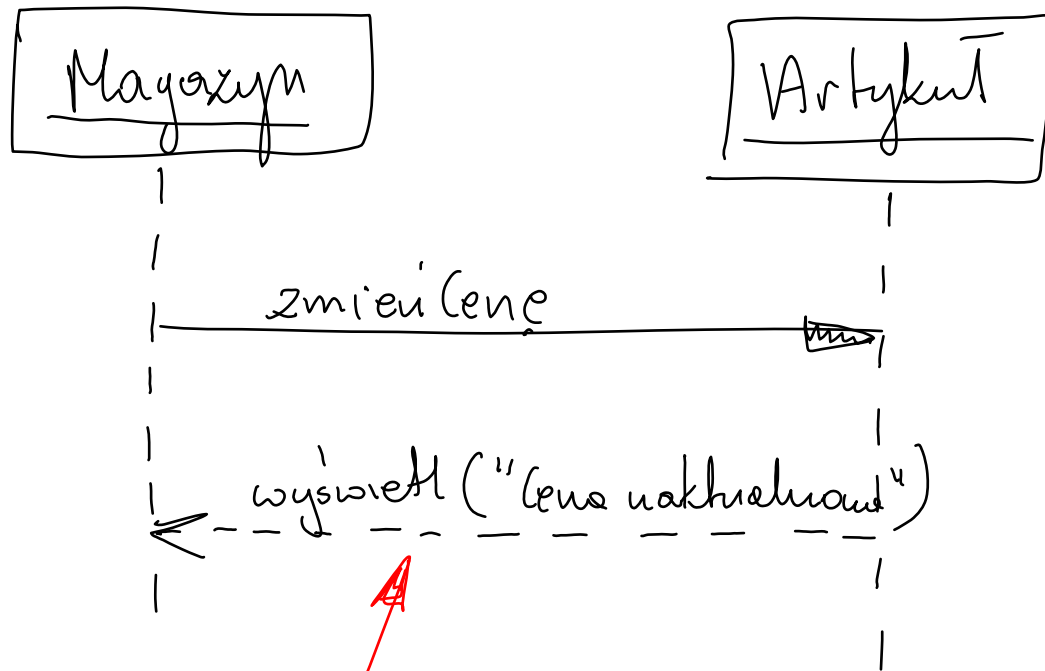
Komunikat
Synchroniczny

Nadawca

Satelita

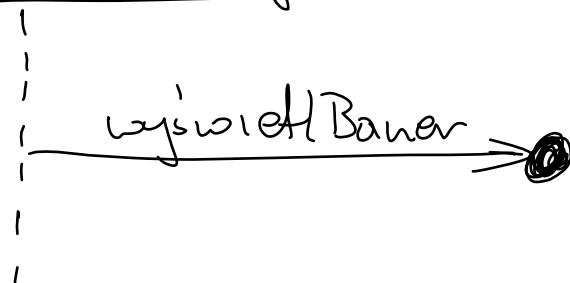
odbierz Sygnał
Komunikat nie
oczekuje na odpowiedź

Komunikat
asynchroniczny

powrót sterowania do instancji
klasy Kalora

Portal Internetowy

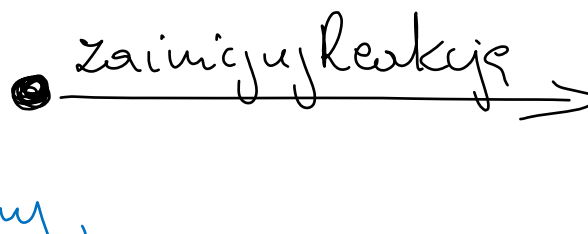

Komunikat
utrącony

Nadawca jest znany,
odbiorca nieznany

Komunikat
znaleziony

Oznajmk

Odbiorca jest znany,
nadawca nieznany

Magazyn

Baza Danych

Komunikat
opcjonalny

sortuj Artykuł (indeks) ←

Nadawca wysyła do odbiorcy komunikat, oczekując gotowości do jego niezwłocznej obsługi przez odbiorcę

Magazyn

Baza Danych

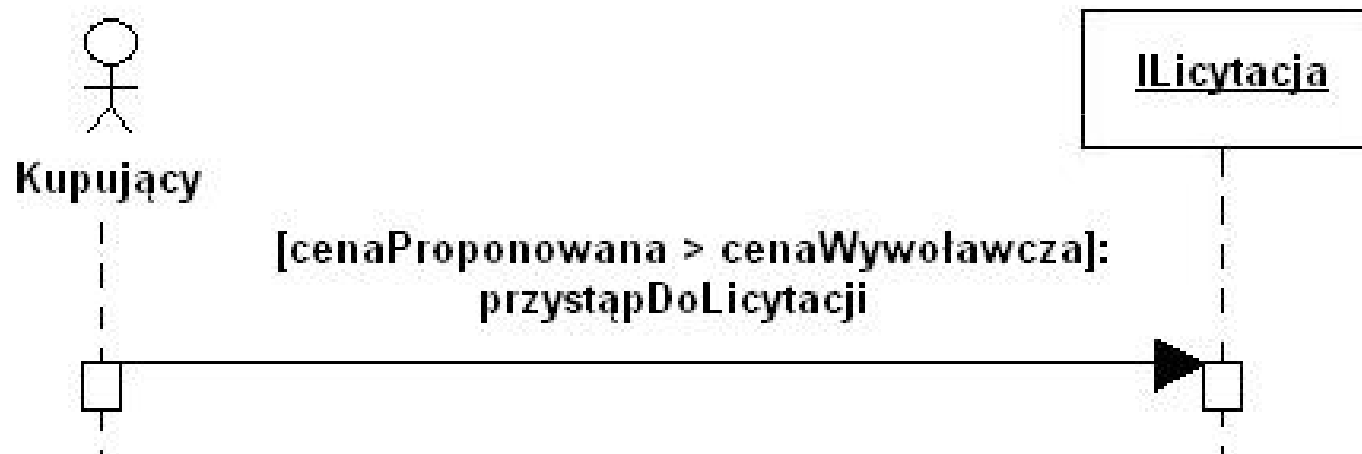
Komunikat
oczekujący

na wcześniejsze Potwierdzenie

Nadawca wysyła komunikat do odbiorcy i jest gotów czekać na jego potwierdzenie przez określony odstęp czasu

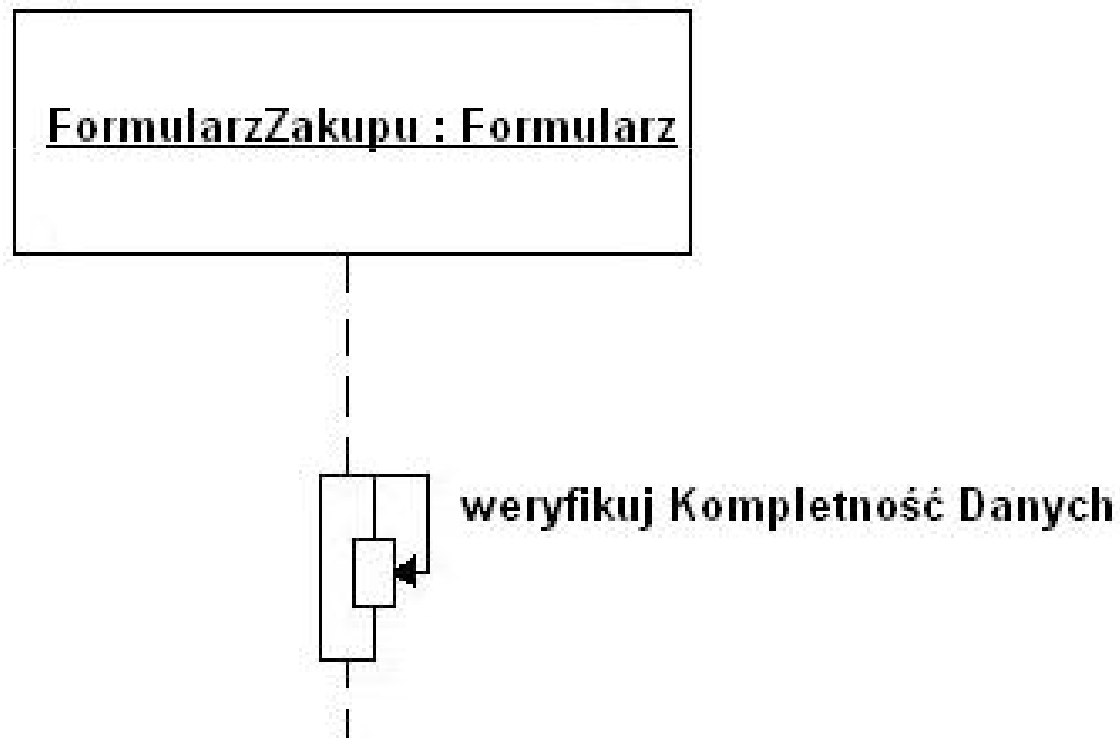
Diagram sekwencji

Warunek komunikatu

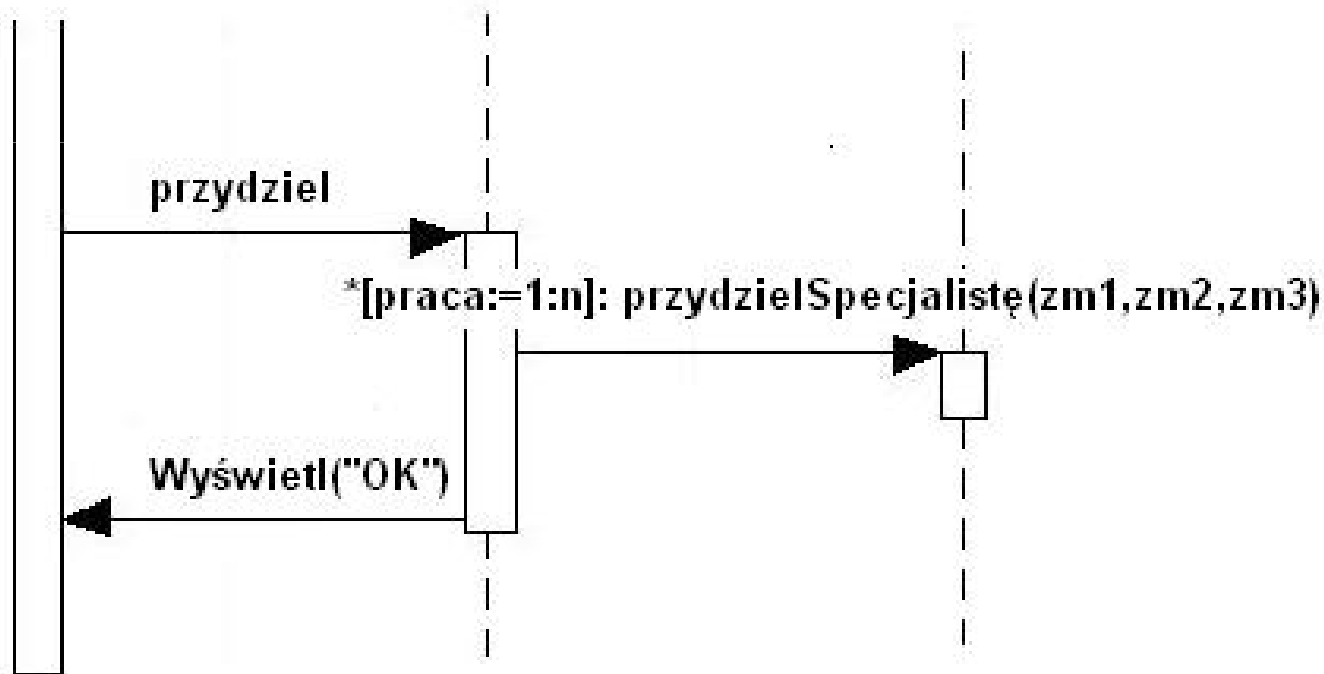
Diagram sekwencji

Samowywołanie – dana instancja klasyfikatora
wywołuje własną operację.

Diagram sekwencji

Iteracja – wielokrotne, policzalne powtórzenie jednego komunikatu

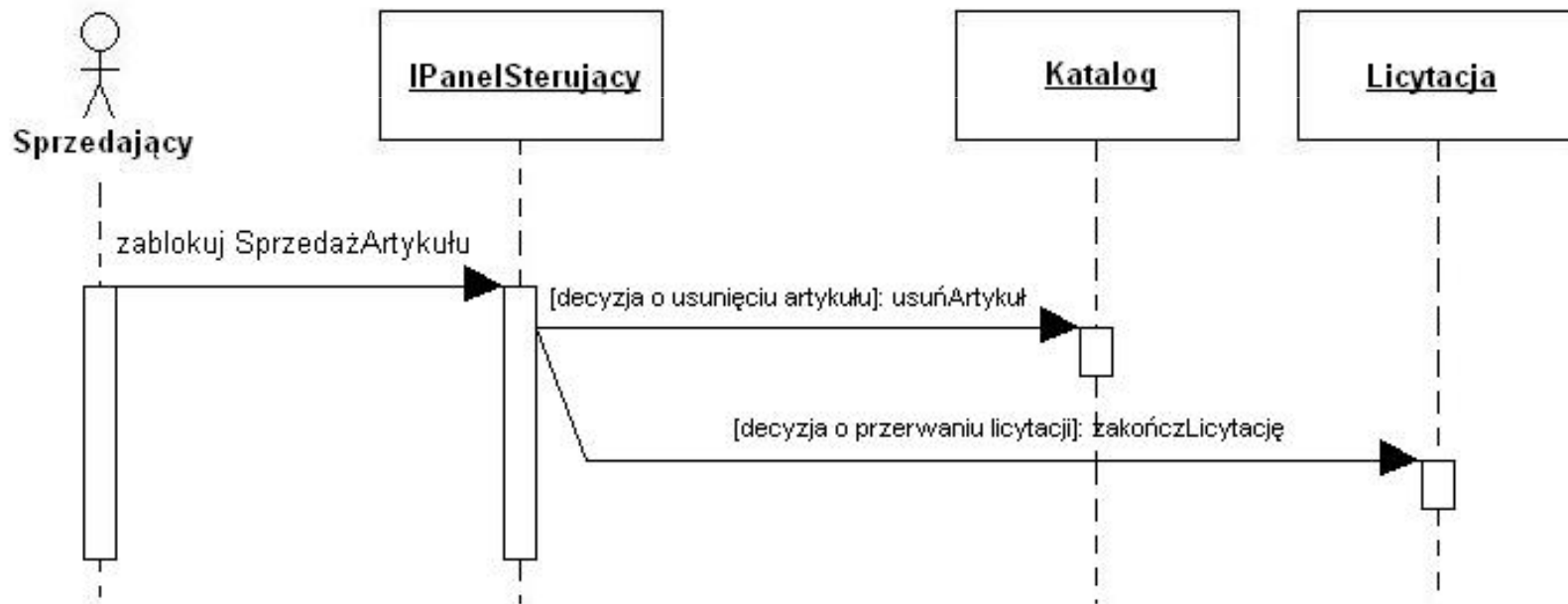

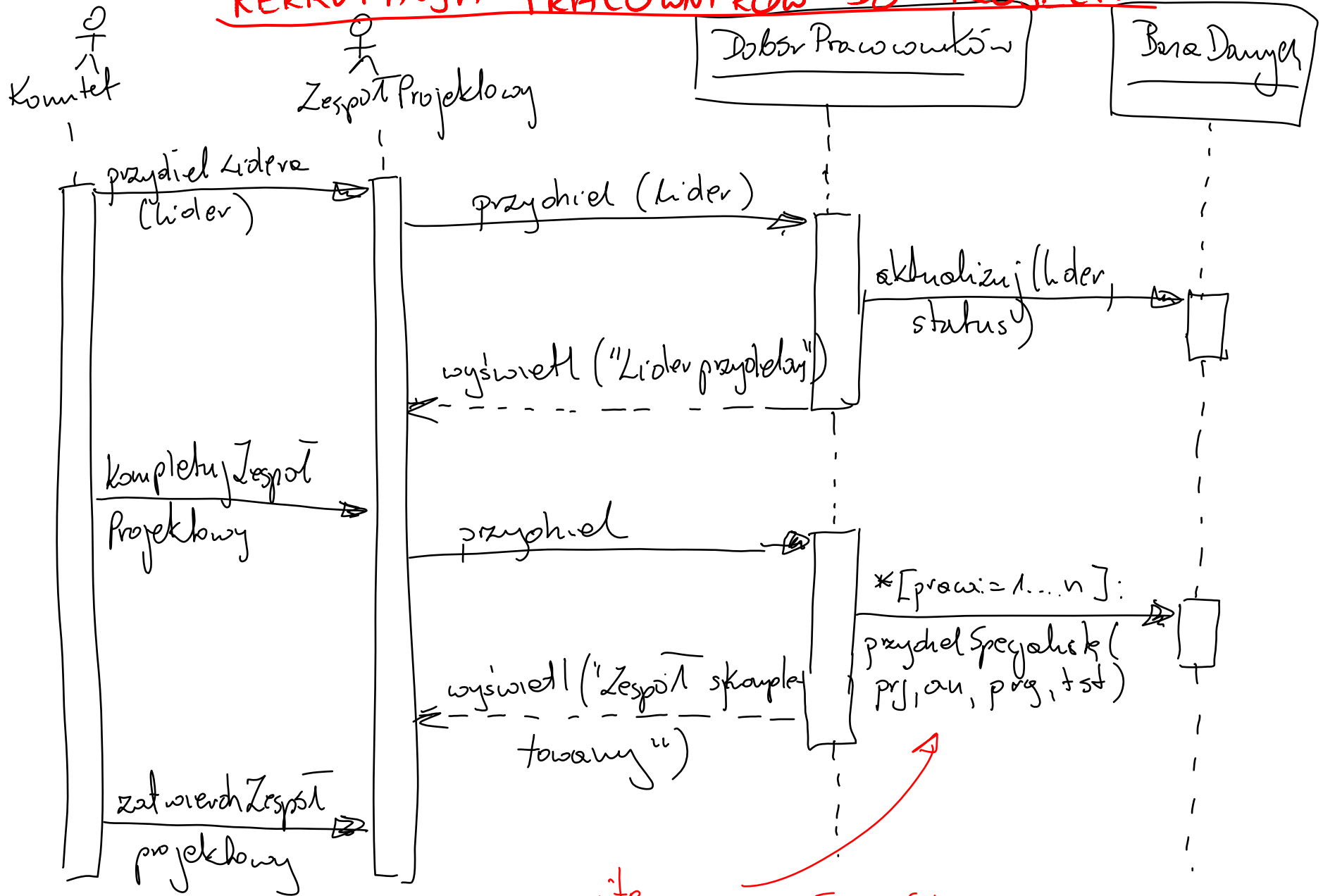
Diagram sekwencji

Rozgałęzienie

- Klasyfikator – nadawca → kilka klasyfikatorów –odbiorców
- Klasyfikator - nadawca → jeden klasyfikator - odbiorca

REKRUTACJA PRACOWNIKÓW DO PROJEKTU

iteracja * [specyfikacja iteracji] : nazwa operacji

Diagram sekwencji

Proces tworzenia diagramu sekwencji

1. Analiza przypadku użycia oraz jego scenariuszy
2. Identyfikacja klasyfikatorów uczestniczących w interakcji
3. Konceptualny diagram sekwencji
4. Implementacyjny diagram sekwencji